

[Αρχική Σελίδα](#) > ... > [Δικαστικές Διαδικασίες](#) > [Κανονισμός Για Την Ψηφιοποίηση — Κοινοποιήσεις Των Κρατών Μελών](#) > Lithuania

Κανονισμός για την ψηφιοποίηση — κοινοποιήσεις των κρατών μελών

Περιεχόμενο που
παρέχεται από
Λιθουανία

Λιθουανία

Η σελίδα αυτή περιέχει πληροφορίες σχετικά με τις κοινοποιήσεις που έχουν πραγματοποιήσει τα κράτη μέλη σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2023/2844.

1. Εθνικές πύλες ΤΠ για την επικοινωνία με δικαστήρια ή άλλες αρχές

Ηλεκτρονικές δημόσιες υπηρεσίες (στο εξής: PES) του συστήματος πληροφοριών των λιθουανικών δικαστηρίων (στο εξής: LITEKO): Διαδικτυακή πύλη ηλεκτρονικών υπηρεσιών των λιθουανικών δικαστηρίων (στο εξής: EPP) [[EPP — Home \(teismas.lt\)](#)].

Οι πολίτες της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, οι νομικές οντότητες με έδρα στη Λιθουανία, τα πρόσωπα που διαμένουν νόμιμα στη Λιθουανία και οι νομικές οντότητες με έδρα σε άλλες χώρες, καθώς και οι αλλοδαποί υπήκοοι και οι εκπρόσωποί τους, έχουν δικαίωμα πρόσβασης στην EPP [παράγραφος 19.1 του διατάγματος αριθ. 6P-141-(1.1) του διευθυντή της Εθνικής Διοίκησης Δικαστηρίων, της 17ης Σεπτεμβρίου 2015, για την έγκριση των κανόνων σχετικά με την παροχή δημόσιων ηλεκτρονικών υπηρεσιών στο σύστημα πληροφοριών των δικαστηρίων της Δημοκρατίας της Λιθουανίας (στο εξής: κανόνες LITEKO PES)].

Ο σκοπός του LITEKO είναι η ηλεκτρονική επεξεργασία δεδομένων σχετικά με τις υποθέσεις που εκκρεμούν και εξετάζονται στα λιθουανικά δικαστήρια, η καταγραφή τις προόδου των διαδικασιών και η παροχή υπηρεσιών διαμεσολάβησης και δημόσιων ηλεκτρονικών υπηρεσιών, όπως προβλέπεται στην ισχύουσα νομοθεσία [παράγραφος 5 των κανονισμών του συστήματος πληροφοριών των λιθουανικών δικαστηρίων, που εγκρίθηκαν με το διάταγμα αριθ. 6P-112-(1.1) του διευθυντή της Εθνικής Διοίκησης Δικαστηρίων, της 28ης Νοεμβρίου 2011] (στο εξής: κανονισμοί LITEKO). Οι υπηρεσίες ορίζονται ως δημόσιες ηλεκτρονικές υπηρεσίες που παρέχονται από τα δικαστήρια της Δημοκρατίας της Λιθουανίας σε αποδέκτες υπηρεσιών με τη χρήση του υποσυστήματος LITEKO PES (παράγραφος 3.1 των κανόνων LITEKO PES).

Η πρόσβαση στον λογαριασμό του υποσυστήματος LITEKO PES είναι δυνατή με χρήση της SIRIP (πλατφόρμα διαλειτουργικότητας των κρατικών πληροφοριακών πόρων), με την οποία καθίσταται δυνατή η ταυτοποίηση του χρήστη των υπηρεσιών μέσω εξωτερικών συστημάτων, με χρήση δελτίου ταυτότητας με ενσωματωμένα εγκεκριμένα ψηφιακά πιστοποιητικά, του ηλεκτρονικού τραπεζικού συστήματος των εμπορικών τραπεζών, προσωπικού εγκεκριμένου ψηφιακού πιστοποιητικού ή με στοιχεία σύνδεσης προσωπικής ταυτότητας που εκδίδουν τα δικαστήρια (παράγραφος 5 των κανόνων LITEKO PES).

Όσοι χρησιμοποιούν τις LITEKO PES για πρώτη φορά πρέπει να λαμβάνουν γνώση και να σέβονται τους κανόνες που διέπουν τη χρήση του LITEKO PES, τον οδηγό χρήστη των υπηρεσιών που είναι διαθέσιμος στον λογαριασμό του αποδέκτη των υπηρεσιών (στο εξής: οδηγός χρήστη) και τους κανόνες που ορίζονται σε αυτόν, και πρέπει να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες μόνο εντός των δικαιωμάτων που παρέχονται στον χρήστη, υποβάλλοντας στο υποσύστημα LITEKO PES τα ορθά δεδομένα για τον αποδέκτη των υπηρεσιών, τον χρήστη των υπηρεσιών και λοιπά δεδομένα που απαιτούνται για τον σκοπό της παροχής των υπηρεσιών και τα οποία μπορεί να επεξεργαστεί ο χρήστης των υπηρεσιών. Σε περίπτωση αλλαγής των εν λόγω δεδομένων, ο χρήστης των υπηρεσιών πρέπει να επικαιροποιεί τον λογαριασμό το αργότερο έως την επόμενη εργάσιμη ημέρα, να υποβάλει

έγγραφα στο υποσύστημα LITEKO PES στη μορφή που ορίζεται στον οδηγό χρήστη και είναι ευανάγνωστη όταν αναπαράγεται μέσω του υποσυστήματος LITEKO PES, να μην ενεργεί με τρόπο που αποσκοπεί στην αλλοίωση, στη διακοπή ή, σε διαφορετική περίπτωση, στην παρεμπόδιση της λειτουργίας του υποσυστήματος LITEKO PES και να μην παραβιάζει τα δικαιώματα και τα έννομα συμφέροντα τρίτων.

2. Εθνική νομοθεσία για τις βιντεοδιασκέψεις σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις

Η χρήση βιντεοδιάσκεψης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις διέπεται από:

1. το άρθρο 175² του κώδικα πολιτικής δικονομίας της Δημοκρατίας της Λιθουανίας (στο εξής: CCP).
Χρήση τεχνολογιών βιντεοδιάσκεψης και τηλεδιάσκεψης·
2. το άρθρο 34 παράγραφοι 7-8 του νόμου περί δικαστηρίων της Δημοκρατίας της Λιθουανίας (στο εξής: νόμος περί δικαστηρίων)·
3. το διάταγμα αριθ. 1R-309 του υπουργού Δικαιοσύνης της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της 7ης Δεκεμβρίου 2012 (όπως τροποποιήθηκε με το διάταγμα αριθ. 1R-355 του υπουργού Δικαιοσύνης της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της 29ης Οκτωβρίου 2020), σχετικά με την έγκριση της περιγραφής της διαδικασίας για τη χρήση τεχνολογιών βιντεοδιάσκεψης σε αστικές και διοικητικές υποθέσεις (στο εξής: περιγραφή που ενέκρινε ο υπουργός Δικαιοσύνης)·
4. την απόφαση αριθ. 13p-156-(7.1.2) του δικαστικού συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2014, σχετικά με την έγκριση της περιγραφής της διαδικασίας για τη χρήση εξοπλισμού βιντεοδιάσκεψης κατά τη διάρκεια δικαστικών διαδικασιών (στο εξής: περιγραφή)·
5. τις συστάσεις σχετικά με τις εξ αποστάσεως δικαστικές ακροάσεις (στο εξής: συστάσεις) που ενέκρινε το δικαστικό συμβούλιο με την τηρούμενη σε πρακτικά απόφαση της 27ης Αυγούστου 2021.

Τα δικαστήρια μπορούν να διεξάγουν βιντεοδιασκέψεις σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2023/2844. Δεν υπάρχουν δεδομένα σχετικά με τα δικαιώματα άλλων οργανισμών να διεξάγουν βιντεοδιασκέψεις σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού.

Το δικαστήριο μπορεί να διοργανώνει αυτεπάγγελτα την παρουσία των συμμετεχόντων στις διαδικασίες και την ακρόαση μάρτυρα με τη χρήση τεχνολογίας βιντεοδιάσκεψης και/ή τηλεδιάσκεψης, αφού πρώτα αξιολογήσει την καταλληλότητα και την ικανότητα του δικαστηρίου να διοργανώσει την ακρόαση με χρήση τεχνολογίας βιντεοδιάσκεψης και/ή τηλεδιάσκεψης, καθώς και τις δυνατότητες των συμμετεχόντων να παρασταθούν στην ακρόαση με τη χρήση τεχνολογίας βιντεοδιάσκεψης και/ή τηλεδιάσκεψης (παράγραφος 7 της περιγραφής που ενέκρινε ο υπουργός Δικαιοσύνης).

Τα δικαστήρια χρησιμοποιούν κυρίως την πλατφόρμα Zoom ή εξοπλισμό βιντεοδιάσκεψης που είναι εγκατεστημένος στο δικαστήριο.

Η επιλογή, η διοργάνωση και η διαχείριση του είδους της διάσκεψης (βιντεοδιάσκεψη ή τηλεδιάσκεψη) και της ειδικής τεχνολογίας βιντεοδιάσκεψης [κεντρικός δικαστικός εξοπλισμός βιντεοδιάσκεψης (στο εξής: κεντρικός δικαστικός εξοπλισμός), Zoom, Microsoft Teams, σταθερή ή κινητή συσκευή τηλεφώνου, κ.λπ.] γίνεται από τον δικαστή που εκδικάζει την υπόθεση, αφού λάβει υπόψη τις περιστάσεις της υπόθεσης, την τεχνολογία βιντεοδιάσκεψης που διαθέτει το δικαστήριο και τη διαθεσιμότητα αυτής, καθώς και την πρόσβαση στη σχετική τεχνολογία από τα πρόσωπα που συμμετέχουν στη διαδικασία.

Λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να διασφαλίζεται η ηλεκτρονική ασφάλεια των δεδομένων που παρέχονται σε εξ αποστάσεως δικαστικές διαδικασίες, συνιστάται η χρήση τεχνολογιών βιντεοδιάσκεψης που αξιολογούνται και αναγνωρίζονται ως ασφαλείς από το Εθνικό Κέντρο Κυβερνοασφάλειας, με προτεραιότητα —εφόσον είναι πρακτικά δυνατόν— στα εξής:

- στον κεντρικό δικαστικό εξοπλισμό·
- στην πλατφόρμα Zoom με βάση άδειες που έχουν χορηγηθεί στα δικαστήρια (μέσω λογαριασμού των δικαστηρίων) (παράγραφοι 3.2 έως 3.3 των συστάσεων).

Ένα πρόσωπο που συμμετέχει στη διαδικασία μπορεί να εκφράσει τις απόψεις του σχετικά με την ακρόαση της υπόθεσης μέσω τεχνολογίας πληροφοριών και ηλεκτρονικών επικοινωνιών (μέσω βιντεοδιάσκεψης, τηλεδιάσκεψης κ.λπ.) σε κάθε διαδικαστική πράξη υποβάλλει (άρθρο 111 παράγραφοι 2 και 6 του CCP).

Η ακροαματική διαδικασία της υπόθεσης ηχογραφείται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο δικονομικό δίκαιο. Για τον σκοπό της καταγραφής και της εξέτασης των αποδεικτικών στοιχείων, το δικαστήριο μπορεί να βιντεοσκοπήσει, να κινηματογραφήσει και να φωτογραφίσει σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται από το δικονομικό δίκαιο ή να χρησιμοποιήσει οποιονδήποτε άλλον τεχνικό εξοπλισμό (άρθρο 38 παράγραφος 3 του νόμου περί δικαστηρίων).

Κάθε προφορική ακρόαση καταγράφεται σε ηχογράφιση της ακρόασης (άρθρο 168 του CCP). Τα πρόσωπα που συμμετέχουν στη διαδικασία έχουν δικαίωμα πρόσβασης στην ηχογράφιση της ακροαματικής διαδικασίας της υπόθεσης (άρθρο 168 παράγραφος 4 του CCP) σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στις νομικές πράξεις που διέπουν τη διαδικασία πρόσβασης στο υλικό της δικογραφίας ποινικών και αστικών υποθέσεων και υποθέσεων διοικητικών παραβάσεων [παράγραφος 6 της διαδικασίας ηχογράφησης των ακροαματικών διαδικασιών που εγκρίθηκε με την απόφαση αριθ. 13P-22-(7.1.2) του δικαστικού συμβουλίου της 14ης Φεβρουαρίου 2014 (στο εξής: Απόφαση)].

Οι ηχογραφήσεις των ακροαματικών διαδικασιών τηρούνται και αρχειοθετούνται σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία. Πρέπει να διασφαλίζεται η προστασία της ηχογράφησης της ακροαματικής διαδικασίας έναντι της μη εξουσιοδοτημένης χρήσης, της αντιγραφής, της επεξεργασίας και της καταστροφής (παράγραφοι 9 και 11 της περιγραφής των απαιτήσεων για τις ηχογραφήσεις των ακροαματικών διαδικασιών για την καταγραφή της πορείας των ακροαματικών διαδικασιών, που εγκρίθηκε με το διάταγμα αριθ. 1R-314 του υπουργού Δικαιοσύνης της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της 11ης Δεκεμβρίου 2012).

Η ηχογράφιση δημόσιας ακρόασης που καταγράφεται με σταθερή συσκευή ηχογράφησης μεταφέρεται από τη συσκευή στο LITEKO με αυτοματοποιημένο τρόπο, εκτός αν η ηχογράφιση μεταφέρεται χειροκίνητα στο LITEKO από τον τοπικό διακομιστή του δικαστηρίου, για τεχνικούς λόγους.

Η ηχογράφιση δημόσιας ακρόασης που καταγράφεται με κινητή συσκευή ηχογράφησης μεταφέρεται χειροκίνητα στο LITEKO.

Η ηχογράφιση ακρόασης κλεισμένων των θυρών, καθώς και η ηχογράφιση που μεταφέρεται στο LITEKO σε συμμόρφωση με τις απαιτήσεις που προβλέπονται στη νομοθεσία σε σχέση με την αρχειοθέτηση των υποθέσεων, εγγράφεται σε μέσο πληροφορικής (CD-ROM κ.λπ.), για να διασφαλίζεται η προστασία έναντι τυχόν αλλοίωσης ή καταστροφής των ηχογραφήσεων που περιέχονται σε αυτό. Το εν λόγω μέσο επισυνάπτεται στη δικογραφία και υπόκειται σε επεξεργασία σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία (παράγραφοι 12 έως 13 και 15 της Απόφασης).

Το δικαστήριο εγγυάται το δικαίωμα του διαδίκου σε αποτελεσματική συνδρομή από δικηγόρο/νομικό βοηθό σε όλες τις δικαστικές διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένης της εμπιστευτικότητας της επικοινωνίας με τα εκπροσωπούμενα συμμετέχοντα πρόσωπα. Εάν ο δικηγόρος/νομικός βοηθός και ο πελάτης δεν βρίσκονται με φυσική παρουσία στον ίδιο χώρο, το δικαστήριο μπορεί να εφαρμόσει τα ακόλουθα —ή άλλα— μέτρα:

- το δικαστήριο (ένα μέλος του προσωπικού που ορίζεται από το δικαστήριο) μπορεί να τους μεταφέρει σε χωριστό εικονικό δωμάτιο όπου μπορούν να συζητήσουν με εμπιστευτικότητα τη γραμμή υπεράσπισης τους και άλλα θέματα, ύστερα από αίτημα του δικηγόρου/νομικού βοηθού και του πελάτη/κατηγορούμενου [για παράδειγμα, το αδειοδοτημένο λογισμικό Zoom διαθέτει την εν λόγω λειτουργικότητα (breakout rooms)]. Έπειτα, επιστρέφουν στο περιβάλλον της γενικής συνεδρίασης·
- το δικαστήριο μπορεί να ανακοινώσει προσωρινή διακοπή της ακρόασης, οι κάμερες και τα μικρόφωνα απενεργοποιούνται και παρέχεται η δυνατότητα στον πελάτη/κατηγορούμενο να συνομιλήσει τηλεφωνικά με δικηγόρο/νομικό βοηθό. Εάν ο δικηγόρος/νομικός βοηθός και ο πελάτης βρίσκονται με φυσική παρουσία στον ίδιο χώρο, μπορούν να ζητήσουν προσωρινή διακοπή της ακρόασης. Κατά τη διάρκεια της διακοπής απενεργοποιούνται το μικρόφωνο και τη βιντεοκάμερα, και μετά τη διακοπή επιστρέφουν στο περιβάλλον της γενικής συνεδρίασης.

Εάν το πρόσωπο βρίσκεται σε εγκαταστάσεις που βρίσκονται υπό τον έλεγχο δημόσιων αρχών (κέντρο κράτησης, φυλακή κ.λπ.), έχει δικαίωμα να ζητήσει προσωρινή διακοπή της διαδικασίας, κατά τη διάρκεια της οποίας όλοι οι υπάλληλοι αποχωρούν από τις εγκαταστάσεις, με το ενδιαφερόμενο πρόσωπο και τον συνήγορο υπεράσπισης του να είναι οι μόνοι που παραμένουν στο χώρο (απενεργοποιούνται επίσης το μικρόφωνο και οι κάμερες) (παράγραφος 5.13 των συστάσεων).

Η βιντεοδιάσκεψη διοργανώνεται και διεξάγεται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στον CCP, στο

κεφάλαιο II «Διοργάνωση και διεξαγωγή βιντεοδιασκέψεων» της περιγραφής, στο κεφάλαιο II «Διοργάνωση δικαστικής διαδικασίας μέσω τεχνολογιών βιντεοδιάσκεψης» της περιγραφής που ενέκρινε ο υπουργός Δικαιοσύνης και στις παραγράφους 3 έως 5 των συστάσεων.

Μπορεί να γίνει χρήση τεχνολογίας αυτόματης μετατροπής της ομιλίας σε κείμενο.

Πριν από την έκδοση απόφασης, το δικαστήριο που εκδικάζει την υπόθεση επικοινωνεί με το πρόσωπο το οποίο έχει οριστεί από την αρχή (δικαστήριο, εισαγγελία, λιθουανική Υπηρεσία Φυλακών), στην οποία απευθύνεται το αίτημα διοργάνωσης βιντεοδιάσκεψης κατά τη διάρκεια της διαδικασίας και το οποίο είναι αρμόδιο για τη χρήση του εξοπλισμού βιντεοδιάσκεψης, τη συντήρησή του και τη διοργάνωση βιντεοδιασκέψεων, σχετικά με τη δυνατότητα διοργάνωσης βιντεοδιάσκεψης, και συμφωνούν για τον χώρο, την ημερομηνία και την ώρα διεξαγωγής της.

Το δικαστήριο επιλέγει την αρχή (δικαστήριο, εισαγγελία, όργανο που υπάγεται στην Υπηρεσία Φυλακών) στην οποία υποβάλει αίτηση ζητώντας τη διοργάνωση βιντεοδιάσκεψης κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, με γνώμονα τον τόπο διαμονής (τοποθεσία) του εξεταζόμενου προσώπου και/ή την ικανότητα του εξεταζόμενου προσώπου να προσέλθει στον χώρο της προγραμματισμένης βιντεοδιάσκεψης.

Σε περίπτωση που το δικαστήριο και/ή η αρχή, στα οποία το δικαστήριο υποβάλει αίτηση για τη διοργάνωση βιντεοδιάσκεψης, δεν διαθέτουν εξοπλισμό βιντεοδιάσκεψης, υποβάλει αίτηση στο δικαστήριο της περιφέρειας στην οποία έχει αρμοδιότητα, σε άλλο δικαστήριο ή σε κάθε άλλη αρχή η οποία διαθέτει τον αναγκαίο κινητό εξοπλισμό βιντεοδιάσκεψης, προκειμένου να χρησιμοποιήσει τον εν λόγω εξοπλισμό για να διεξαγάγει την εξέταση μέσω βιντεοδιάσκεψης. Ο κινητός εξοπλισμός βιντεοδιάσκεψης διατίθεται και επιστρέφεται στο δικαστήριο και/ή στην αρχή στην οποία το δικαστήριο υποβάλει αίτηση για τη διοργάνωση βιντεοδιάσκεψης σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία (παράγραφοι 7-8 της περιγραφής).

Εάν ένα πρόσωπο που συμμετέχει στη διαδικασία ενημερώσει το δικαστήριο ότι δεν συναινεί στην εξ αποστάσεως ακρόαση ή ότι δεν διαθέτει την τεχνική δυνατότητα να συμμετάσχει με χρήση της τεχνολογίας βιντεοδιάσκεψης που υποδεικνύει το δικαστήριο, το δικαστήριο μπορεί να διοργανώσει υβριδική εξ αποστάσεως ακρόαση και να προσκαλέσει το εν λόγω πρόσωπο να παραστεί αυτοπροσώπως στην ακρόαση.

Όταν αξιολογείται η ικανότητα των συμμετεχόντων στη διαδικασία να συμμετάσχουν στην ακρόαση με χρήση τεχνολογίας βιντεοδιάσκεψης, συνιστάται να λαμβάνονται υπόψη οι εξής περιστάσεις (ενδεικτικός κατάλογος):

- τα τεχνικά μέσα που έχει στη διάθεσή του ένα άτομο (εάν το δικαστήριο έχει στη διάθεσή του την εν λόγω πληροφορία)·
- η κατάσταση ευάλωτων ομάδων συμμετεχόντων στη διαδικασία (ανήλικα πρόσωπα, άτομα με αναπηρία κ.λπ.), που ενδέχεται να εμποδίζει ένα άτομο να συμμετάσχει με ανεξάρτητο τρόπο και/ή πλήρως στη διαδικασία με χρήση τεχνολογίας βιντεοδιάσκεψης (παράγραφοι 3.8 έως 3.9 των συστάσεων).

Για τους σκοπούς της εξακρίβωσης της ταυτότητας των προσώπων που είναι παρόντα στην ακρόαση:

Τα πρόσωπα που συμμετέχουν στην ακρόαση μέσω τεχνολογίας βιντεοδιάσκεψης πρέπει να δηλώσουν την ταυτότητά τους και να επιδείξουν το έγγραφο ταυτότητάς τους με τέτοιον τρόπο ώστε το δικαστήριο να μπορεί να το συγκρίνει με το επικυρωμένο αντίγραφο που προσκομίστηκε στο δικαστήριο σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία.

Τα πρόσωπα που συμμετέχουν στη διαδικασία μέσω τεχνολογίας βιντεοδιάσκεψης πρέπει να συνδεθούν στην ακρόαση χρησιμοποιώντας τα στοιχεία σύνδεσης που παρέχει το δικαστήριο, να δηλώσουν την ταυτότητά τους και να αναγνώσουν τα εξής δεδομένα που ζητάει το δικαστήριο: τον αριθμό προσωπικής ταυτότητας (τμήμα αυτού), τον αριθμό του πιστοποιητικού του δικηγόρου / νομικού βοηθού, τον κωδικό που έχει χορηγηθεί από το δικαστήριο και/ή άλλα δεδομένα που καθιστούν δυνατή την ταυτοποίηση του προσώπου (παράγραφος 9 της περιγραφής που έχει εγκριθεί από τον υπουργό Δικαιοσύνης).

Με απόφαση του αιτούντος δικαστηρίου, η ταυτότητα του προσώπου που εξετάζεται μέσω βιντεοδιάσκεψης είναι επίσης δυνατόν να εξακριβωθεί με άλλα μέσα (παράγραφος 13 της περιγραφής).

Η βιντεοδιάσκεψη σε δικαστικές διαδικασίες διοργανώνεται και διεξάγεται σύμφωνα με τους δικονομικούς κανόνες που προβλέπονται από τον νόμο και με τη διαδικασία που προβλέπεται στην περιγραφή και σε λοιπές νομικές πράξεις για τη διοργάνωση και τη διεξαγωγή βιντεοδιασκέψεων και για τη χρήση του εξοπλισμού

βιντεοδιάσκεψης (παράγραφος 4 της περιγραφής).

Οι διάδικοι έχουν το δικαίωμα να μελετούν τη δικογραφία (συμπεριλαμβανομένου του ηλεκτρονικού φακέλου), να δημιουργούν και να λαμβάνουν αποσπάσματα και αντίγραφα της (ψηφιακά αντίγραφα), να υποβάλουν ενστάσεις, να προσκομίζουν αποδεικτικά στοιχεία, να συμμετέχουν στην εξέταση των αποδεικτικών στοιχείων, να θέτουν ερωτήσεις στα άλλα πρόσωπα που συμμετέχουν στη διαδικασία, στους μάρτυρες και στους εμπειρογνώμονες, να υποβάλουν αιτήματα, να υποβάλουν προφορικές και γραπτές παρατηρήσεις στο δικαστήριο, να προβάλλουν τα επιχειρήματά και τις παρατηρήσεις τους για κάθε ζήτημα που προκύπτει κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να αντιτίθενται σε αιτήματα, ισχυρισμούς και παρατηρήσεις των αντιδίκων που συμμετέχουν στη διαδικασία, να λαμβάνουν επικυρωμένα αντίγραφα (ψηφιακά αντίγραφα) αποφάσεων ή διαταγών του δικαστηρίου, να ασκούν ένδικα μέσα κατά αποφάσεων και διαταγών του δικαστηρίου και να ασκούν κάθε άλλο δικονομικό δικαίωμα που παρέχεται στους διαδίκους από τον CCP (άρθρο 42 παράγραφος 1 του CCP).

Σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στον CCP, ο πρόεδρος της ακρόασης εξηγεί στους διαδίκους, στους τρίτους και στους νόμιμους εκπροσώπους τους που εμφανίζονται στην ακρόαση τα δικονομικά δικαιώματα και υποχρεώσεις τους, εκτός αν οι διάδικοι ή οι τρίτοι συμμετέχουν στην υπόθεση μέσω εκπροσώπου με πτυχίο νομικής (άρθρο 243 του CCP).

Σε πρόσωπα τα οποία δεν ομιλούν την επίσημη γλώσσα διασφαλίζεται το δικαίωμα να συμμετέχουν στη δικαστική διαδικασία μέσω διερμηνέα (άρθρο 8 παράγραφος 2 του νόμου περί δικαστηρίων της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, άρθρο 11 παράγραφος 2 του CCP).

Εάν κριθεί αναγκαίο, το αιτούν δικαστήριο και η αρχή στην οποία απευθύνεται το αίτημα μπορούν να συμφωνήσουν μεταξύ τους για τη λήψη μέτρων προστασίας του προσώπου που εξετάζεται και επίσης να διασφαλίσουν ότι το πρόσωπο που εξετάζεται επικουρείται από διερμηνέα, αν χρειάζεται (παράγραφος 12 της περιγραφής).

Εάν ο διερμηνέας συμμετέχει στη δικαστική διαδικασία, ο διερμηνέας θα πρέπει καθ' όλη τη διάρκεια της ακρόασης να έχει κατάλληλη οπτική επαφή με το πρόσωπο το οποίο συμμετέχει στη δικαστική διαδικασία και του οποίου η γλώσσα αποτελεί το αντικείμενο της διερμηνείας (παράγραφος 5.14 των συστάσεων).

Όταν εκδικάζει την υπόθεση, το δικαστήριο είναι υποχρεωμένο να εξετάζει με άμεσο τρόπο τα αποδεικτικά στοιχεία της υπόθεσης, δηλαδή: να εξετάζει τα πρόσωπα που συμμετέχουν στη διαδικασία, να λαμβάνει καταθέσεις μαρτύρων και γνωμοδοτήσεις πραγματογνωμόνων, καθώς και γραπτά, υλικά και άλλα αποδεικτικά στοιχεία (άρθρο 235 παράγραφος 1 του CCP).

Το πρόσωπο που ορίζεται από ένα όργανο (δικαστήριο, εισαγγελία, όργανο που υπάγεται στην Υπηρεσία Φυλακών), στο οποίο το δικαστήριο που έχει επιληφθεί της υπόθεσης έχει υποβάλει αίτημα για τη διοργάνωση βιντεοδιάσκεψης κατά τη διάρκεια της διαδικασίας και το οποίο είναι αρμόδιο για τη χρήση και τη συντήρηση του εξοπλισμού βιντεοδιάσκεψης και τη διοργάνωση βιντεοδιασκέψεων μαζί με άλλους εκπροσώπους του εν λόγω οργάνου που συμμετέχουν στην εξέταση μέσω βιντεοδιάσκεψης, πρέπει επίσης να παρέχει τη δυνατότητα στο εξεταζόμενο πρόσωπο να προσκομίζει αποδεικτικά στοιχεία και να διασφαλίζει τη διαβίβαση των εν λόγω αποδεικτικών στοιχείων στο δικαστήριο που εκδικάζει την υπόθεση (παράγραφος 10.4 της περιγραφής).

Το πρόσωπο που εξετάζεται μέσω βιντεοδιάσκεψης μπορεί να προσκομίζει αποδεικτικά στοιχεία στο δικαστήριο ταχυδρομικώς, με φαξ, μέσω της διαδικτυακής πύλης ηλεκτρονικών υπηρεσιών των λιθουανικών δικαστηρίων (e-court.lt), ή μέσω εκπροσώπου του οργάνου (δικαστήριο, εισαγγελία, όργανο που υπάγεται στην Υπηρεσία Φυλακών), στο οποίο το δικαστήριο που έχει επιληφθεί της υπόθεσης έχει υποβάλει αίτημα για τη διοργάνωση βιντεοδιάσκεψης στο πλαίσιο της δικαστικής διαδικασίας, με συμμετοχή του στην ακρόαση με βιντεοδιάσκεψη ή με άλλα μέσα που προβλέπονται από τον νόμο (παράγραφος 13¹ της περιγραφής).

Στο τέλος της ακρόασης με βιντεοδιάσκεψη, ένας εκπρόσωπος του οργάνου (δικαστήριο, εισαγγελία, όργανο που υπάγεται στην Υπηρεσία Φυλακών), στο οποίο το δικαστήριο που έχει επιληφθεί της υπόθεσης έχει υποβάλει αίτημα για τη διοργάνωση βιντεοδιάσκεψης στο πλαίσιο της δικαστικής διαδικασίας, συντάσσει μια βεβαίωση το αργότερο μέχρι την επόμενη εργάσιμη ημέρα, χρησιμοποιώντας το υπόδειγμα που περιέχεται στο παράρτημα της περιγραφής. Η βεβαίωση συνοδεύεται από όρκο ή δέσμευση την οποία υπογράφει το εξεταζόμενο πρόσωπο (αν το πρόσωπο που πρόκειται να εξεταστεί είναι υποχρεωμένο να ορκιστεί ή να υπογράψει δέσμευση) και από τα αποδεικτικά στοιχεία που παρασχέθηκαν, τα οποία υποβάλλονται στο δικαστήριο που εκδικάζει την υπόθεση

(παράγραφος 14 της περιγραφής).

Εάν, κατά τη διάρκεια της εξ αποστάσεως ακρόασης, προκύψει ανάγκη να υποβληθούν έγγραφα ή αποδεικτικά στοιχεία που δεν ήταν δυνατό να υποβληθούν πριν από την ημερομηνία της ακρόασης, το δικαστήριο αποφαινεται για την υποβολή και το παραδεκτό σύμφωνα με το δικονομικό δίκαιο. Θα πρέπει να λαμβάνονται μέτρα, ώστε να διασφαλίζεται ότι όλα τα πρόσωπα που συμμετέχουν έχουν τη δυνατότητα να δουν και/ή να ακούσουν το υλικό που υποβάλλεται κατά τη διάρκεια της εξ αποστάσεως συνεδρίασης. Στις περιπτώσεις αυτές, μπορούν να αποφασιστούν τα ακόλουθα:

- να αναβληθεί η ακρόαση και να οριστεί προθεσμία εντός της οποίας το πρόσωπο που συμμετέχει στη δικαστική διαδικασία πρέπει να υποβάλει έγγραφα και αποδεικτικό υλικό σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία (μέσω της γραμματείας του δικαστηρίου, ταχυδρομικώς, μέσω της EPP)·
- εάν όλα τα πρόσωπα που συμμετέχουν στη διαδικασία είναι χρήστες της EPP, ενδέχεται να ανακοινωθεί προσωρινή διακοπή και να διαταχθεί η προσκόμιση των εγγράφων στον φάκελο της δικογραφίας μέσω της EPP αμελλητί, ώστε να είναι δυνατή η συνέχιση της ακρόασης την ίδια ημέρα αφού μελετηθούν τα έγγραφα·
- με απόφαση του δικαστηρίου σε συγκεκριμένη υπόθεση, εάν δεν είναι όλα τα πρόσωπα που συμμετέχουν στη διαδικασία χρήστες της EPP, μπορεί να ανακοινωθεί αναβολή, ώστε να παρασχεθεί η δυνατότητα σε διάδικο να υποβάλει έγγραφα στο δικαστήριο με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και/ή να παρασχεθεί η δυνατότητα στο δικαστήριο να προωθήσει έγγραφα σε άλλα πρόσωπα που συμμετέχουν στη διαδικασία, στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που έχουν υποδείξει, προκειμένου να τα μελετήσουν, αφού αξιολογηθούν οι πτυχές ασφάλειας της υπόθεσης, μεταξύ άλλων η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και οι πιθανοί κίνδυνοι (παράγραφος 5.11 των συστάσεων).

Όταν εξετάζει εξ αποστάσεως μάρτυρα ή άλλο πρόσωπο που συμμετέχει στη διαδικασία, συνιστάται στο δικαστήριο να διασφαλίζει ότι το πρόσωπο που συμμετέχει δεν επηρεάζεται αθέμιτα και ότι δεν γίνεται χρήση μη εξουσιοδοτημένων μέσων. Εάν είναι αναγκαίο, και σύμφωνα με τις τεχνικές ικανότητες του προσώπου που συμμετέχει στη διαδικασία, το δικαστήριο μπορεί να λάβει τα ακόλουθα —ή άλλα— μέτρα:

- να ζητήσει να σαρωθούν με κάμερα οι εγκαταστάσεις από τις οποίες το άτομο συμμετέχει στη διαδικασία, με περιστροφική προβολή (δηλαδή διενεργείται εξ αποστάσεως έλεγχος των εγκαταστάσεων). Σε αυτήν την περίπτωση, συνιστάται να τηρούνται οι ακόλουθες δύο προϋποθέσεις:
 1. το πρόσωπο που συμμετέχει λαμβάνει προειδοποίηση ότι το δικαστήριο θα εφαρμόσει το εν λόγω μέτρο προκειμένου να αποτρέψει την παραβίαση των απαιτήσεων προστασίας των δεδομένων του προσώπου·
 2. το πρόσωπο που συμμετέχει λαμβάνει προειδοποίηση ότι η κάμερα που χρησιμοποιείται πρέπει να είναι κινητή. Το δικαστήριο μπορεί να ζητήσει την εκτέλεση των εν λόγω ενεργειών ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας·
- υπενθυμίζεται στο πρόσωπο που συμμετέχει ότι απαγορεύεται η χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας και συνιστάται να κλειδώνονται (κλειστούν) από μέσα οι πόρτες των εγκαταστάσεων από τις οποίες συμμετέχει στη διαδικασία. Πριν από την έναρξη της εξ αποστάσεως συνεδρίασης, το πρόσωπο θα πρέπει να ενημερώνεται ότι οι εγκαταστάσεις από τις οποίες θα συμμετάσχει στη διαδικασία πρέπει να είναι απομονωμένες (δεν γίνεται να είναι διάδρομοι). Επιπλέον, μπορεί να ζητηθεί η κάμερα να παραμείνει στραμμένη προς την πόρτα καθ' όλη τη διάρκεια της συνεδρίασης·
- μπορεί να ζητηθεί από το πρόσωπο να εκτελέσει εργονομικές ενέργειες με τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζεται ότι η προβολή της κάμερας καλύπτει το πρόσωπο που συμμετέχει μέχρι το ύψος της μέσης, δηλαδή με τρόπο ώστε να μπορεί να φαίνεται όχι μόνο το πρόσωπό του αλλά και τα χέρια του και το άμεσο περιβάλλον του·
- μπορεί να ζητηθεί από το πρόσωπο να καθίσει πιο μακριά από την οθόνη του βίντεο, για να αποκλειστεί η ανάγνωση από την οθόνη (παράγραφος 5.12 των συστάσεων).

Χρησιμοποιούνται τεχνολογίες βιντεοδιάσκεψης που έχουν αξιολογηθεί από το Κέντρο Εθνικής Κυβερνοασφάλειας και έχουν αναγνωρισθεί ως ασφαλείς, πιστοποιημένες και αδειοδοτημένες, με προτεραιότητα —εφόσον είναι πρακτικά δυνατόν— στα εξής:

- στον κεντρικό δικαστικό εξοπλισμό·
- στην πλατφόρμα Zoom.

3. Εθνική νομοθεσία για τις βιντεοδιασκέψεις σε ποινικές υποθέσεις

Η χρήση βιντεοδιάσκεψης σε ποινικές υποθέσεις διέπεται από:

1. το άρθρο 8² του κώδικα ποινικής δικονομίας της Δημοκρατίας της Λιθουανίας (στο εξής: CCrP).
2. το άρθρο 34 παράγραφοι 7 και 8 του νόμου περί δικαστηρίων.
3. την περιγραφή.
4. την περιγραφή της διαδικασίας για τη χρήση τεχνολογίας βιντεοδιάσκεψης σε ποινικές υποθέσεις, που εγκρίθηκε με το διάταγμα αριθ. 1R-183 του υπουργού Δικαιοσύνης της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της 31ης Μαΐου 2021 (στο εξής: περιγραφή για ποινικές υποθέσεις).
5. τις συστάσεις.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν δεν είναι δυνατό να διασφαλιστεί η ακρόαση υποθέσεων με βάση την τακτική διαδικασία που προβλέπεται στον CCrP, η ακρόαση υποθέσεων και η συμμετοχή των διαδίκων, των μαρτύρων, των πραγματογνωμόνων, των επαγγελματιών, των διερμηνέων και των λοιπών προσώπων που συμμετέχουν στη διαδικασία μπορεί, σε περίπτωση που αυτό είναι τεχνικά εφικτό, να εξασφαλιστεί με τη χρήση τεχνολογίας πληροφοριών και ηλεκτρονικών επικοινωνιών (μέσω βιντεοδιάσκεψης), όταν πιθανολογείται εύλογα ότι αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα την ταχύτερη εξέταση της υπόθεσης, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων των συμμετεχόντων στη διαδικασία και της πλήρους και αντικειμενικής διερεύνησης όλων των περιστάσεων της υπόθεσης. Το δικαστήριο αποφασίζει συνήθως για το ζήτημα αυτό με διαταγή πριν από την έναρξη της ακρόασης. Δεν επιτρέπεται η άσκηση κανενός ένδικου μέσου κατά της διαταγής αυτής. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε περιπτώσεις που ο εισαγγελέας, το θύμα και/ή ο εκπρόσωπός του, ο κατηγορούμενος, ο νόμιμος εκπρόσωπός του και/ή ο συνήγορος υπεράσπισής του, ο πολιτικώς ενάγων, ο αστικώς υπεύθυνος και/ή οι εκπρόσωποί τους αντιτίθενται στη χρήση τεχνολογίας πληροφοριών και ηλεκτρονικών επικοινωνιών (βιντεοδιάσκεψη) για τη διεξαγωγή της ακροαματικής διαδικασίας της υπόθεσης (άρθρο 8² παράγραφος 2 του CCrP).

Ο δικαστής, ο εισαγγελέας και ο αρμόδιος υπάλληλος για την προδικαστική έρευνα πρέπει να ενημερώνουν τα πρόσωπα που συμμετέχουν στη διαδικασία αναφορικά με τα δικονομικά δικαιώματά τους και να διασφαλίζουν την ικανότητά τους να ασκήσουν τα εν λόγω δικαιώματα (άρθρο 45 του CCrP).

Το δικαστήριο αποφαινεται για τη χρήση τεχνολογίας βιντεοδιάσκεψης σε ποινική διαδικασία, εξηγώντας στα πρόσωπα που συμμετέχουν στη διαδικασία και αναφέρονται στο άρθρο 8² παράγραφος 2 του κώδικα ποινικής δικονομίας ότι έχουν τη δυνατότητα να αντιταχθούν στη χρήση τεχνολογίας πληροφοριών για τη διεξαγωγή της ακροαματικής διαδικασίας της υπόθεσης (παράγραφος 16 της περιγραφής για ποινικές υποθέσεις).

Το δικαστήριο μπορεί αυτεπάγγελα ή ύστερα από αίτημα συμμετέχοντος, το οποίο μπορεί να υποβληθεί γραπτώς στο δικαστήριο ή προφορικώς κατά την ακρόαση, να διοργανώσει την ποινική διαδικασία και την παρουσία των συμμετεχόντων στη δικαστική διαδικασία με χρήση βιντεοδιάσκεψης. Το αίτημα μπορεί να υποβληθεί από τους μάρτυρες, τους πραγματογνώμονες, τους ειδικούς, τους διερμηνείς και άλλα πρόσωπα που συμμετέχουν στη διαδικασία προκειμένου να συμμετάσχουν στην ακρόαση με τη χρήση τεχνολογίας βιντεοδιάσκεψης (παράγραφος 6 της περιγραφής για ποινικές υποθέσεις).

Πριν από την έκδοση μιας διαταγής, το δικαστήριο που εκδικάζει την υπόθεση επικοινωνεί με το πρόσωπο το οποίο έχει οριστεί από το όργανο (δικαστήριο, εισαγγελία, λιθουανική Υπηρεσία Φυλακών), στο οποίο απευθύνεται το αίτημα διοργάνωσης βιντεοδιάσκεψης κατά τη διάρκεια της διαδικασίας και το οποίο είναι αρμόδιο για τη χρήση και τη συντήρηση του εξοπλισμού βιντεοδιάσκεψης και τη διοργάνωση βιντεοδιασκέψεων, σχετικά με τη δυνατότητα διοργάνωσης βιντεοδιάσκεψης, και συμφωνούν για τον χώρο, την ημερομηνία και την ώρα διεξαγωγής της βιντεοδιάσκεψης.

Το δικαστήριο επιλέγει την αρχή (δικαστήριο, εισαγγελία, όργανο που υπάγεται στην Υπηρεσία Φυλακών) στην οποία υποβάλει αίτηση ζητώντας τη διοργάνωση βιντεοδιάσκεψης κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, με γνώμονα τον τόπο διαμονής (τοποθεσία) του εξεταζόμενου προσώπου και/ή την ικανότητα του εξεταζόμενου προσώπου να προσέλθει στον χώρο της προγραμματισμένης βιντεοδιάσκεψης.

Σε περίπτωση που το δικαστήριο και/ή η αρχή, στα οποία το δικαστήριο υποβάλει αίτηση για τη διοργάνωση βιντεοδιάσκεψης, δεν διαθέτουν εξοπλισμό βιντεοδιάσκεψης, υποβάλει αίτηση στο δικαστήριο της περιφέρειας στην οποία έχει αρμοδιότητα, σε άλλο δικαστήριο ή σε κάθε άλλη αρχή η οποία διαθέτει τον αναγκαίο κινητό εξοπλισμό βιντεοδιάσκεψης, προκειμένου να χρησιμοποιήσει τον εν λόγω εξοπλισμό για να διεξαγάγει την

εξέταση μέσω βιντεοδιάσκεψης. Ο κινητός εξοπλισμός βιντεοδιάσκεψης παραδίδεται στο δικαστήριο και/ή στο όργανο από το οποίο το δικαστήριο ζητάει τη διοργάνωση βιντεοδιάσκεψης για να χρησιμοποιηθεί και να επιστραφεί σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία (παράγραφοι 6 έως 8 της περιγραφής).

Εάν ένα πρόσωπο που συμμετέχει στη διαδικασία ενημερώσει το δικαστήριο ότι δεν συναινεί στην εξ αποστάσεως ακρόαση ή ότι δεν διαθέτει την τεχνική δυνατότητα να συμμετάσχει με χρήση της τεχνολογίας βιντεοδιάσκεψης που υποδεικνύει το δικαστήριο, το δικαστήριο μπορεί να διοργανώσει υβριδική εξ αποστάσεως ακρόαση και να προσκαλέσει το εν λόγω πρόσωπο να παραστεί αυτοπροσώπως στην ακρόαση.

Όταν αξιολογείται η ικανότητα των συμμετεχόντων στη διαδικασία να συμμετάσχουν στην ακρόαση με χρήση τεχνολογίας βιντεοδιάσκεψης, συνιστάται να λαμβάνονται υπόψη οι εξής περιστάσεις (ενδεικτικός κατάλογος):

- τα τεχνικά μέσα που έχει στη διάθεσή του ένα άτομο (εάν το δικαστήριο έχει στη διάθεσή του την εν λόγω πληροφορία)·
- η κατάσταση ευάλωτων ομάδων συμμετεχόντων στη διαδικασία (ανήλικα πρόσωπα, άτομα με αναπηρία κ.λπ.), που ενδέχεται να εμποδίζει ένα πρόσωπο να συμμετάσχει με ανεξάρτητο τρόπο και/ή πλήρως στη διαδικασία με χρήση τεχνολογίας βιντεοδιάσκεψης (παράγραφοι 3.8 έως 3.9 των συστάσεων).

Το δικαστήριο θα πρέπει να εγγυάται το δικαίωμα του διαδίκου σε αποτελεσματική συνδρομή από δικηγόρο/νομικό βοηθό σε όλες τις δικαστικές διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένης της εμπιστευτικότητας της επικοινωνίας με τα συμμετέχοντα πρόσωπα που εκπροσωπούν. Εάν ο δικηγόρος/νομικός βοηθός και ο πελάτης δεν βρίσκονται με φυσική παρουσία στον ίδιο χώρο, το δικαστήριο μπορεί να εφαρμόσει τα ακόλουθα —ή άλλα— μέτρα:

- το δικαστήριο (ένα μέλος του προσωπικού που ορίζεται από το δικαστήριο) μπορεί να τους μεταφέρει σε χωριστό εικονικό δωμάτιο όπου μπορούν να συζητήσουν με εμπιστευτικότητα τη γραμμή υπεράσπισης τους και άλλα θέματα, ύστερα από αίτημα του δικηγόρου/νομικού βοηθού και του πελάτη/κατηγορούμενου [για παράδειγμα, το αδειοδοτημένο λογισμικό Zoom διαθέτει την εν λόγω λειτουργικότητα (breakout rooms)]. Έπειτα, επιστρέφουν στο περιβάλλον της γενικής συνεδρίασης·
- το δικαστήριο μπορεί να ανακοινώσει προσωρινή διακοπή της ακρόασης, οι κάμερες και τα μικρόφωνα απενεργοποιούνται και παρέχεται η δυνατότητα στον πελάτη/κατηγορούμενο να συνομιλήσει τηλεφωνικά με δικηγόρο/νομικό βοηθό. Εάν ο δικηγόρος/νομικός βοηθός και ο πελάτης βρίσκονται με φυσική παρουσία στον ίδιο χώρο, μπορούν να ζητήσουν προσωρινή διακοπή της ακρόασης. Κατά τη διάρκεια της διακοπής απενεργοποιούν το μικρόφωνο και τη βιντεοκάμερα, και μετά τη διακοπή επιστρέφουν στο περιβάλλον της γενικής συνεδρίασης.

Εάν το πρόσωπο βρίσκεται σε εγκαταστάσεις που βρίσκονται υπό τον έλεγχο δημόσιων αρχών (κέντρο κράτησης, φυλακή κ.λπ.), έχει δικαίωμα να ζητήσει προσωρινή διακοπή της διαδικασίας, κατά τη διάρκεια της οποίας όλοι οι υπάλληλοι αποχωρούν από τις εγκαταστάσεις, με το ενδιαφερόμενο πρόσωπο και τον συνήγορο υπεράσπισης του να είναι οι μόνοι που παραμένουν στο χώρο (απενεργοποιούνται επίσης το μικρόφωνο και οι κάμερες) (παράγραφος 5.13 των συστάσεων).

Όταν στην ακρόαση συμμετέχει παιδί, οι νόμιμοι εκπρόσωποι του παιδιού ενημερώνονται για την ακρόαση, η οποία πρόκειται να διεξαχθεί με εξοπλισμό βιντεοδιάσκεψης ή άλλη εξ αποστάσεως τεχνολογία, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στον CCrP. Ο νόμιμος εκπρόσωπος πρέπει, όταν έχει κλητευθεί, να εμφανιστεί ενώπιον του αρμόδιου υπαλλήλου για την προδικαστική έρευνα, του εισαγγελέα, του δικαστή και του δικαστηρίου και να τηρήσει την καθιερωμένη διαδικασία κατά τη διάρκεια της προδικαστικής έρευνας και της ακρόασης στο δικαστήριο (άρθρο 54 παράγραφος 2 του CCrP).

Πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στον CCrP, όπως: ανά πάσα στιγμή κατά την εξέταση παιδιού που είναι μάρτυρας ή θύμα, καθώς και κατά την εξέταση ανηλίκου που είναι μάρτυρας ή θύμα όσον αφορά αξιόποινες πράξεις κατά της ανθρώπινης ζωής, της υγείας, της ελευθερίας, του σεξουαλικού αυτοπροσδιορισμού και της σεξουαλικής ακεραιότητας, του παιδιού και της οικογένειας, και όσον αφορά την αποκόμιση κέρδους από την πορνεία του ανηλίκου ή τη συμμετοχή του ανηλίκου σε πορνεία ή, σε άλλες περιπτώσεις, όταν ζητείται από τους συμμετέχοντες στη διαδικασία ή με την πρόταση του αρμόδιου υπαλλήλου για την προδικαστική έρευνα, του εισαγγελέα ή του αρμόδιου δικαστή για την προανάκριση, πρέπει να παρίσταται ψυχολόγος, προκειμένου να συνδράμει στην εξέταση του ανηλίκου λαμβάνοντας υπόψη την κοινωνική και ψυχολογική ωριμότητά του, καθώς και εκπρόσωπος κρατικού οργανισμού για την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού, προκειμένου να παρατηρεί από άλλο δωμάτιο αν

εξασφαλίζεται ο σεβασμός των δικαιωμάτων του ανήλικου μάρτυρα ή του ανήλικου θύματος κατά την εξέταση. Ο εκπρόσωπος του κρατικού οργανισμού για την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού μπορεί να υποβάλει ερωτήσεις στο εξεταζόμενο πρόσωπο και να υποβάλει αιτήματα αναφορικά με την εξέταση. Ο εκπρόσωπος του ανήλικου μάρτυρα ή του ανήλικου θύματος έχει το δικαίωμα να συμμετάσχει στην εξέταση μόνον αφότου βεβαιωθεί ότι δεν θα ασκήσει καμία επιρροή στο ανήλικο πρόσωπο (άρθρο 186 παράγραφος 3 του CCrP).

Ύστερα από αίτημα των διαδίκων στη διαδικασία ή με πρωτοβουλία του αρμόδιου υπαλλήλου για την προδικαστική έρευνα, του εισαγγελέα ή του αρμόδιου δικαστή για την προανάκριση, στην εξέταση ενός ανήλικου υπόπτου πρέπει να παρίσταται ψυχολόγος, προκειμένου να συνδράμει στην εξέταση του ανήλικου λαμβάνοντας υπόψη την κοινωνική και ψυχολογική ωριμότητά του, καθώς και εκπρόσωπος κρατικού οργανισμού για την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού, προκειμένου να παρατηρεί αν εξασφαλίζεται ο σεβασμός των δικαιωμάτων του ανήλικου μάρτυρα ή του ανήλικου θύματος κατά την εξέταση (άρθρο 188 παράγραφος 5 του CCrP).

Η συμμετοχή συνηγόρου υπεράσπισης είναι υποχρεωτική στην έρευνα των υποθέσεων που αφορούν πράξεις στις οποίες ανήλικο πρόσωπο είναι ύποπτο ή κατηγορείται για συμμετοχή (άρθρο 51 παράγραφος 1 περίπτωση 1).

Απαγορεύεται η δημοσίευση δεδομένων όσον αφορά υπόπτους και θύματα που είναι ανήλικα πρόσωπα (άρθρο 177 παράγραφος 1 του CCrP).

Κατά τη διάρκεια προδικαστικής έρευνας ή ακροαματικής διαδικασίας πρέπει να πραγματοποιείται οπτικοακουστική καταγραφή σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 8² του CCrP. Η καταγραφή αυτή επισυνάπτεται στα πρακτικά της διαδικαστικής ενέργειας ή στο απομαγνητοφωνημένο κείμενο της συζήτησης της υπόθεσης και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των πρακτικών/του απομαγνητοφωνημένου κειμένου, ενώ τα διαδικαστικά έγγραφα επιδίδονται/κοινοποιούνται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 8¹ του εν λόγω κώδικα (άρθρο 8² παράγραφος 6 του CCrP).

Η ηχογράφηση που πραγματοποιείται στις ποινικές υποθέσεις επισυνάπτεται στο απομαγνητοφωνημένο κείμενο της ακρόασης με μεταφορά της στο LITEKO ή με καταγραφή της σε μέσο πληροφορικής, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην περιγραφή της διαδικασίας ηχογράφησης ακροαματικών διαδικασιών που εγκρίθηκε με την απόφαση αριθ. 13P-22-(7.1.2) του δικαστικού συμβουλίου, της 14ης Φεβρουαρίου 2014 (στο εξής: απόφαση), και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του απομαγνητοφωνημένου κειμένου, και τα πρόσωπα που συμμετέχουν στη διαδικασία έχουν δικαίωμα πρόσβασης στην ηχογράφηση και δικαίωμα να λαμβάνουν αντίγραφα της σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στη νομοθεσία.

Η ηχογράφηση δημόσιας ακρόασης που καταγράφεται με σταθερή συσκευή ηχογράφησης μεταφέρεται από τη συσκευή στο LITEKO με αυτοματοποιημένο τρόπο, εκτός αν η ηχογράφηση μεταφέρεται χειροκίνητα στο LITEKO από τον τοπικό διακομιστή του δικαστηρίου, για τεχνικούς λόγους.

Η ηχογράφηση δημόσιας ακρόασης που καταγράφεται με κινητή συσκευή ηχογράφησης μεταφέρεται χειροκίνητα στο LITEKO.

Η ηχογράφηση ακρόασης που διεξάγεται κεκλεισμένων των θυρών, καθώς και η ηχογράφηση που διαβιβάζεται στο LITEKO σε συμμόρφωση με τις απαιτήσεις που προβλέπονται στη νομοθεσία σε σχέση με την αρχειοθέτηση των υποθέσεων, εγγράφεται σε μέσο πληροφορικής (CD-ROM κ.λπ.), για να διασφαλίζεται η προστασία έναντι τυχόν αλλοίωσης ή καταστροφής των ηχογραφήσεων που περιέχονται σε αυτό. Το εν λόγω μέσο επισυνάπτεται στον φάκελο της δικογραφίας και υπόκειται σε επεξεργασία σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία (παράγραφοι 12 έως 13 και 15 της Απόφασης).

Η πρόσβαση σε ηχογραφήσεις που πραγματοποιούνται σε υποθέσεις οι οποίες εκδικάζονται σε δικαστήρια είναι δυνατή σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στις νομικές πράξεις που ρυθμίζουν τη διαδικασία πρόσβασης στο υλικό της δικογραφίας ποινικών και αστικών υποθέσεων και υποθέσεων διοικητικών παραβάσεων (παράγραφοι 5-6 της Απόφασης).

Οι ηχογραφήσεις και οι βιντεοσκοπήσεις που πραγματοποιούνται με χρήση τεχνολογίας βιντεοδιάσκεψης αποθηκεύονται σύμφωνα με τη διαδικασία που έχει ορίσει το δικαστικό συμβούλιο (παράγραφος 14 της περιγραφής για ποινικές υποθέσεις).

Μπορεί να γίνει χρήση τεχνολογίας αυτόματης μετατροπής της ομιλίας σε κείμενο.

Ο CCrP (τμήμα 5. Προσφυγή κατά τη διάρκεια προδικαστικής έρευνας) προβλέπει τη δυνατότητα άσκησης προσφυγής κατά των διαδικαστικών ενεργειών και αποφάσεων του υπαλλήλου προδικαστικής έρευνας και του εισαγγελέα.

Το άρθρο 6.271 του αστικού κώδικα της Δημοκρατίας της Λιθουανίας προβλέπει τη δυνατότητα αποκατάστασης ζημίας, η οποία προκλήθηκε από παράνομες ενέργειες (πράξεις, παραλήψεις) δημόσιας αρχής ή υπαλλήλου της που επηρεάζουν άμεσα τα δικαιώματα, τις ελευθερίες και τα συμφέροντα των ατόμων (νομικές ή ατομικές πράξεις, διοικητικές πράξεις, υλικές πράξεις κ.λπ. του κράτους ή των δημοτικών αρχών, με εξαίρεση τις δικαστικές αποφάσεις και τις διαταγές).

Η επιλογή, η διοργάνωση και η διαχείριση του είδους της διάσκεψης (βιντεοδιάσκεψη ή τηλεδιάσκεψη) και της ειδικής τεχνολογίας βιντεοδιάσκεψης [κεντρικός δικαστικός εξοπλισμός βιντεοδιάσκεψης (στο εξής: κεντρικός δικαστικός εξοπλισμός), Zoom, Microsoft Teams, σταθερή ή κινητή συσκευή τηλεφώνου, κ.λπ.] γίνεται από τον δικαστή που εκδικάζει την υπόθεση, αφού λάβει υπόψη τις περιστάσεις της υπόθεσης, την τεχνολογία βιντεοδιάσκεψης που διαθέτει το δικαστήριο και τη διαθεσιμότητα αυτής, καθώς και την πρόσβαση στη σχετική τεχνολογία από τα πρόσωπα που συμμετέχουν στη διαδικασία.

Λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να διασφαλίζεται η ηλεκτρονική ασφάλεια των δεδομένων που παρέχονται σε εξ αποστάσεως δικαστικές διαδικασίες, συνιστάται η χρήση τεχνολογιών βιντεοδιάσκεψης που αξιολογούνται και αναγνωρίζονται ως ασφαλείς από το Εθνικό Κέντρο Κυβερνοασφάλειας, με προτεραιότητα —εφόσον είναι πρακτικά δυνατόν— στα εξής:

- στον κεντρικό δικαστικό εξοπλισμό·
- στην πλατφόρμα Zoom με βάση άδειες που έχουν χορηγηθεί στα δικαστήρια (μέσω λογαριασμού των δικαστηρίων).

Για να διασφαλιστεί η ορθή κατανομή των τεχνικών πόρων που διατίθενται στο δικαστήριο και η ίση πρόσβαση των δικαστών στην τεχνολογία βιντεοδιάσκεψης, η αγορά της οποίας έγινε στο πλαίσιο του δικαστικού συστήματος, συνιστάται στο δικαστήριο να εγκρίνει χρονοδιάγραμμα για τη χρήση της, διαδικασία κράτησης ή άλλα οργανωτικά μέτρα που συμφωνούνται εντός του δικαστηρίου (παράγραφοι 3.2 έως 3.4 των συστάσεων).

Οι δικαστικές διαδικασίες με χρήση βιντεοδιάσκεψης διοργανώνονται σύμφωνα με τους δικονομικούς κανόνες που προβλέπονται στον κώδικα ποινικής δικονομίας, στη διαδικασία για τη χρήση τεχνολογίας βιντεοδιάσκεψης που προβλέπεται στην περιγραφή και σε άλλες νομικές πράξεις (παράγραφος 5 της περιγραφής για ποινικές υποθέσεις), στο κεφάλαιο II της περιγραφής (διοργάνωση και διεξαγωγή βιντεοδιασκέψεων), και σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στις παραγράφους 3 έως 5 των συστάσεων.

Το δικαστήριο μπορεί αυτεπάγγελα ή ύστερα από αίτημα συμμετέχοντος, το οποίο μπορεί να υποβληθεί γραπτώς στο δικαστήριο ή προφορικώς κατά την ακρόαση, να διοργανώσει την ποινική διαδικασία και την παρουσία των συμμετεχόντων στη δικαστική διαδικασία με χρήση βιντεοδιάσκεψης. Το αίτημα υποβάλλεται από μάρτυρες, πραγματογνώμονες, ειδικούς, διερμηνείς και άλλα πρόσωπα που συμμετέχουν στη διαδικασία για τη συμμετοχή τους σε ακρόαση με χρήση τεχνολογίας βιντεοδιάσκεψης (παράγραφος 6 της περιγραφής για ποινικές υποθέσεις).

Το ζήτημα σχετικά με το αν η ακρόαση θα πρέπει να πραγματοποιηθεί μέσω βιντεοδιάσκεψης αποφασίζεται με αιτιολογημένη διαταγή του δικαστηρίου που εκδικάζει την υπόθεση. Πριν από την έκδοση μιας διαταγής, το δικαστήριο που εκδικάζει την υπόθεση επικοινωνεί με το πρόσωπο το οποίο έχει οριστεί από το όργανο (δικαστήριο, εισαγγελία, λιθουανική Υπηρεσία Φυλακών), στο οποίο απευθύνεται το αίτημα διοργάνωσης βιντεοδιάσκεψης κατά τη διάρκεια της διαδικασίας και το οποίο είναι αρμόδιο για τη χρήση και τη συντήρηση του εξοπλισμού βιντεοδιάσκεψης και τη διοργάνωση βιντεοδιασκέψεων, σχετικά με τη δυνατότητα διοργάνωσης βιντεοδιάσκεψης, και συμφωνούν για τον χώρο, την ημερομηνία και την ώρα διεξαγωγής της βιντεοδιάσκεψης. Ο κατάλογος των προσώπων τα οποία ορίζονται από την αρχή (δικαστήριο, εισαγγελία, όργανο που υπάγεται στην Υπηρεσία Φυλακών), στην οποία απευθύνεται αίτημα διοργάνωσης βιντεοδιάσκεψης κατά τη διάρκεια της διαδικασίας και τα οποία είναι αρμόδια για τη χρήση εξοπλισμού βιντεοδιάσκεψης, τη συντήρησή του και τη διοργάνωση βιντεοδιασκέψεων, μαζί με τα στοιχεία επικοινωνίας των εν λόγω προσώπων (οργανισμός, αριθμός τηλεφώνου, διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου), δημοσιεύεται από την Εθνική Διοίκηση Δικαστηρίων στο εσωτερικό δίκτυο του συστήματος των δικαστηρίων. Σε περίπτωση αλλαγής του προσώπου που έχει οριστεί ή των στοιχείων επικοινωνίας του, η Εθνική Διοίκηση Δικαστηρίων ενημερώνεται και επικαιροποιεί τον κατάλογο (παράγραφος 6 της περιγραφής).

Κατά τη διάρκεια της ακρόασης, μπορεί να γίνει χρήση τεχνολογίας αυτόματης μετατροπής της ομιλίας σε κείμενο.

Ο CCRP προβλέπει την ταυτοποίηση προσώπων που είναι παρόντα στην ακρόαση:

πρόσωπο που συμμετέχει στη διαδικασία, το οποίο συμμετέχει στην ακρόαση μέσω τεχνολογίας βιντεοδιάσκεψης, δηλώνει την ταυτότητά του και επιδεικνύει έγγραφο που αποδεικνύει την ταυτότητά του με τέτοιον τρόπο ώστε το δικαστήριο να μπορεί να το συγκρίνει με αντίγραφο του εγγράφου, που επικυρώθηκε σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία και προσκομίστηκε στο δικαστήριο, και/ή με έγγραφα στον φάκελο της δικογραφίας από τα οποία μπορεί να επιβεβαιωθεί η ταυτότητα του προσώπου·

το δικαστήριο διασφαλίζει ότι, κατά τη διάρκεια της ακρόασης, ο αριθμός προσωπικής ταυτότητας του προσώπου που συμμετέχει στη διαδικασία και άλλα στοιχεία του εγγράφου ταυτότητας δεν γνωστοποιούνται σε άλλα πρόσωπα που συμμετέχουν στη διαδικασία ή σε τρίτους, εκτός από τις περιπτώσεις που τα άλλα πρόσωπα που συμμετέχουν ενδέχεται να γνωρίζουν τα εν λόγω δεδομένα από τον φάκελο της δικογραφίας, στον οποίον έχουν πρόσβαση σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στον κώδικα ποινικής δικονομίας.

Όταν ένα πρόσωπο παρίσταται σε ακρόαση με χρήση τεχνολογίας βιντεοδιάσκεψης και το δικαστήριο που εκδικάζει την ποινική υπόθεση έχει εύλογες αμφιβολίες σε σχέση με την ταυτότητα του εν λόγω προσώπου, και οι εν λόγω αμφιβολίες δεν μπορούν να αρθούν, το δικαστήριο αναβάλλει την ακρόαση και η ακρόαση διεξάγεται με άμεση παρουσία των προσώπων που κλητεύθηκαν από το δικαστήριο (*παράγραφοι 12 έως 13 της περιγραφής για ποινικές υποθέσεις*).

Με απόφαση του δικαστηρίου που εκδικάζει την υπόθεση, η ταυτότητα του προσώπου που εξετάζεται με βιντεοδιάσκεψη είναι επίσης δυνατόν να εξακριβωθεί με άλλα μέσα (*παράγραφος 13 της περιγραφής*).

Ο δικαστής, ο εισαγγελέας και ο αρμόδιος υπάλληλος για την προδικαστική έρευνα πρέπει να ενημερώνουν τα πρόσωπα που συμμετέχουν στη διαδικασία αναφορικά με τα δικονομικά δικαιώματά τους και να διασφαλίζουν την ικανότητά τους να ασκήσουν τα εν λόγω δικαιώματα (*άρθρο 45 του CCRP*).

Οι δικαστικές διαδικασίες με χρήση βιντεοδιάσκεψης διοργανώνονται σύμφωνα με τους δικονομικούς κανόνες που προβλέπονται στον κώδικα ποινικής δικονομίας, στη διαδικασία για τη χρήση τεχνολογίας βιντεοδιάσκεψης που προβλέπεται στην εν λόγω περιγραφή και σε άλλες νομικές πράξεις (*παράγραφος 5 της περιγραφής για ποινικές υποθέσεις*).

Τα δικαιώματα του υπόπτου (*άρθρο 21 παράγραφος 4 του CCRP*), του κατηγορουμένου (*άρθρο 22 παράγραφος 3 του CCRP*), καθώς και του θύματος (*άρθρο 28 του CCRP*) και άλλων προσώπων που συμμετέχουν στη διαδικασία, προβλέπονται στον CCRP.

Για τα πρόσωπα που συμμετέχουν στη διαδικασία (ύποπτος, κατηγορούμενος, θύμα κ.λπ.) διασφαλίζεται το δικαίωμα πρόσβασης στις υπηρεσίες διερμηνέα (*άρθρο 8 του CCRP*).

Κάθε πρόσωπο το οποίο είναι ύποπτο ή κατηγορείται για τη διάπραξη αξιόποινων πράξεων έχει το δικαίωμα να πληροφορείται, το συντομότερο δυνατό και σε γλώσσα που κατανοεί πλήρως, για τη φύση και τον λόγο της εναντίον του κατηγορίας, να διαθέτει τον αναγκαίο χρόνο και ευκολίες για την προετοιμασία της υπεράσπισής του, να εξετάζει ή να ζητάει την εξέταση μαρτύρων και να χρησιμοποιεί δωρεάν τις υπηρεσίες διερμηνέα εάν δεν κατανοεί ή δεν μιλάει λιθουανικά (*άρθρο 45 παράγραφος 7 του CCRP*).

Εάν κρίνεται αναγκαίο, το αιτούν δικαστήριο και η αρχή στην οποία απευθύνεται το αίτημα συντονίζουν μέτρα προστασίας του προσώπου προς εξέταση και επίσης διασφαλίζουν ότι το πρόσωπο προς εξέταση επικουρείται, αν χρειάζεται, από διερμηνέα (*παράγραφος 12 της περιγραφής*).

Θα πρέπει να χρησιμοποιούνται τεχνολογίες βιντεοδιάσκεψης που αξιολογούνται και αναγνωρίζονται ως ασφαλείς από το Εθνικό Κέντρο Κυβερνοασφάλειας, με προτεραιότητα —εφόσον είναι πρακτικά δυνατόν— στα εξής:

- στον κεντρικό δικαστικό εξοπλισμό·
- στην πλατφόρμα Zoom.

4. Τέλη που επιβάλλονται σε αστικές και εμπορικές διαδικασίες

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1896/2006 για τη θέσπιση διαδικασίας ευρωπαϊκής διαταγής πληρωμής

Οι κανόνες που προβλέπονται στο άρθρο 434 παράγραφοι 1 έως 3 του κώδικα πολιτικής δικονομίας της Δημοκρατίας της Λιθουανίας για τον υπολογισμό και την καταβολή παραβόλων [άρθρο 21 του λιθουανικού νόμου αριθ. Χ-1809, της 13ης Νοεμβρίου 2008 για την εφαρμογή της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της διεθνούς νομοθεσίας που διέπει τις αστικές διαδικασίες (στο εξής: νόμος)] εφαρμόζονται στη διαδικασία για την έκδοση ευρωπαϊκής διαταγής πληρωμής.

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 861/2007 για τη θέσπιση ευρωπαϊκής διαδικασίας μικροδιαφορών

Οι ευρωπαϊκές μικροδιαφορές υπόκεινται στην καταβολή παραβόλου ποσού που ορίζεται στο άρθρο 80 παράγραφος 1 περίπτωση 1 του κώδικα πολιτικής δικονομίας της Δημοκρατίας της Λιθουανίας (άρθρο 27 του νόμου).

Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 655/2014 περί της διαδικασίας ευρωπαϊκής διαταγής δέσμευσης λογαριασμού προς διευκόλυνση της διασυνοριακής είσπραξης οφειλών σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις

Η αίτηση για την έκδοση ευρωπαϊκής διαταγής δέσμευσης λογαριασμού, καθώς και τα ένδικα βοηθήματα που αναφέρονται στο κεφάλαιο 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 655/2014, υπόκεινται σε παράβολο ίσο με το παράβολο, κατά περίπτωση, που καταβάλλεται σε σχέση με αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων ή με ατομικά ένδικα μέσα κατά αποφάσεων ασφαλιστικών μέτρων, ανάλογα με την περίπτωση (άρθρο 31¹⁹ του νόμου).

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 805/2004 για τη θέσπιση ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου για μη αμφισβητούμενες αξιώσεις

Οι αιτήσεις διόρθωσης ή ανάκλησης ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου απαλλάσσονται από την καταβολή παραβόλου (άρθρο 16 παράγραφος 3 του νόμου).

Η αίτηση οφειλέτη για απόρριψη της εκτέλεσης που αναφέρεται στο άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 805/2004 απαλλάσσεται από την καταβολή παραβόλου (άρθρο 17 παράγραφος 2 του νόμου).

Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 650/2012 σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων, την αποδοχή και εκτέλεση δημόσιων εγγράφων στον τομέα της κληρονομικής διαδοχής και την καθιέρωση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου

Η αίτηση αναγνώρισης απόφασης αλλοδαπού δικαστηρίου (διαιτησία) απαλλάσσεται από την καταβολή παραβόλου (άρθρο 811 παράγραφος 4 του CCP).

Η αίτηση για την έγκριση της εκτέλεσης απόφασης δικαστηρίου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαλλάσσεται από την καταβολή παραβόλου (άρθρο 4 παράγραφος 4 του νόμου).

Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1215/2012 για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (αναδιατύπωση)

Η αίτηση αναγνώρισης απόφασης αλλοδαπού δικαστηρίου (διαιτησία) απαλλάσσεται από την καταβολή παραβόλου (άρθρο 811 παράγραφος 4 του CCP).

Η αίτηση για την έγκριση της εκτέλεσης απόφασης δικαστηρίου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαλλάσσεται από την καταβολή παραβόλου (άρθρο 4 παράγραφος 4 του νόμου).

Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 606/2013 για την αμοιβαία αναγνώριση μέτρων προστασίας σε αστικές υποθέσεις

Οι αιτήσεις άρνησης της αναγνώρισης ή της εκτέλεσης μέτρου προστασίας δυνάμει του άρθρου 13 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 606/2013 εξετάζονται από το Εφετείο της Λιθουανίας. Οι εν λόγω αιτήσεις εξετάζονται με αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 4 παράγραφοι 4, 5 και 6 του νόμου (άρθρο 31¹⁶ παράγραφος 21 του νόμου).

Η αίτηση αναγνώρισης απόφασης αλλοδαπού δικαστηρίου (διαιτησία) απαλλάσσεται από την καταβολή

παραβόλου (άρθρο 811 παράγραφος 4 του CCP).

Η αίτηση για την έγκριση της εκτέλεσης απόφασης δικαστηρίου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαλλάσσεται από την καταβολή παραβόλου (άρθρο 4 παράγραφος 4 του νόμου).

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 4/2009 για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής

Οι αιτήσεις άρνησης εκτέλεσης απόφασης διατροφής του δικαστηρίου προέλευσης, είτε εν όλω είτε εν μέρει, που προβλέπονται στο άρθρο 21 παράγραφος 2 του κανονισμού εκδικάζονται από το Εφετείο της Λιθουανίας. Οι εν λόγω αιτήσεις εξετάζονται με αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 4 παράγραφοι 4, 5 και 6 του νόμου (άρθρο 31³ παράγραφος 1 του νόμου).

Οι αιτήσεις κήρυξης της εκτελεστότητας σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 4/2009 και προσφυγές κατά αποφάσεων εκδοθεισών επί των εν λόγω αιτήσεων σύμφωνα με το άρθρο 32 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 4/2009 εξετάζονται από το Εφετείο της Λιθουανίας. Οι αιτήσεις και οι προσφυγές αυτές εξετάζονται με αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 4 παράγραφοι 4, 5 και 6 του νόμου (άρθρο 31⁴ παράγραφος 1 του νόμου).

Η αίτηση αναγνώρισης απόφασης αλλοδαπού δικαστηρίου (διαιτησία) απαλλάσσεται από την καταβολή παραβόλου (άρθρο 811 παράγραφος 4 του CCP).

Η αίτηση για την έγκριση της εκτέλεσης απόφασης δικαστηρίου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαλλάσσεται από την καταβολή παραβόλου (άρθρο 4 παράγραφος 4 του νόμου).

Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1103 για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα της διεθνούς δικαιοδοσίας, του εφαρμοστέου δικαίου και της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων σε ζητήματα περιουσιακών σχέσεων των συζύγων

Η αίτηση αναγνώρισης απόφασης αλλοδαπού δικαστηρίου (διαιτησία) απαλλάσσεται από την καταβολή παραβόλου (άρθρο 811 παράγραφος 4 του CCP).

Η αίτηση για την έγκριση της εκτέλεσης απόφασης δικαστηρίου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαλλάσσεται από την καταβολή παραβόλου (άρθρο 4 παράγραφος 4 του νόμου).

Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1111 για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας, και για τη διεθνή απαγωγή παιδιών (αναδιατύπωση)

Οι αιτήσεις για την έκδοση απόφασης, η οποία αναφέρεται στο άρθρο 30 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1111, που να αναγνωρίζει ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι άρνησης αναγνώρισης που προβλέπονται στα άρθρα 38 και 39 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1111, οι αιτήσεις για άρνηση της αναγνώρισης που αναφέρεται στο άρθρο 40 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1111, καθώς και οι αιτήσεις για άρνηση εκτέλεσης που αναφέρονται στο άρθρο 59 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1111, όταν βασίζονται στις διατάξεις του άρθρου 39 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1111 ή σε άλλους λόγους που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1111, εξετάζονται από το Εφετείο της Λιθουανίας. Οι εν λόγω αιτήσεις εξετάζονται με αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 4 παράγραφοι 4, 5 και 6 του νόμου (άρθρο 9 παράγραφοι 2 και 3 του νόμου).

Οι αιτήσεις για παραπομπή από αλλοδαπό δικαστήριο και οι αιτήσεις για παραπομπή σε αλλοδαπό δικαστήριο που αναφέρονται στα άρθρα 12 και 13 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1111 και στα άρθρα 8 και 9 της σύμβασης της Χάγης, της 19ης Οκτωβρίου 1996, εξετάζονται από το Εφετείο της Λιθουανίας. Οι εν λόγω αιτήσεις εξετάζονται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο κεφάλαιο XXXIX του κώδικα πολιτικής δικονομίας της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, στο μέτρο που δεν προβλέπεται άλλως στον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1111, στη σύμβαση της Χάγης, της 19ης Οκτωβρίου 1996, και στον εν λόγω νόμο. Οι εν λόγω αιτήσεις απαλλάσσονται από την καταβολή παραβόλου (άρθρο 12² παράγραφοι 1 και 2 του νόμου).

Η αίτηση αναγνώρισης απόφασης αλλοδαπού δικαστηρίου (διαιτησία) απαλλάσσεται από την καταβολή παραβόλου (άρθρο 811 παράγραφος 4 του CCP).

Η αίτηση για την έγκριση της εκτέλεσης απόφασης δικαστηρίου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης

απαλλάσσεται από την καταβολή παραβόλου (άρθρο 4 παράγραφος 4 του νόμου).

Έκδοση αντιγράφων (αποσπασμάτων) σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 4/2009 για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής.

Σύμφωνα με το άρθρο 81 του CCP, το ποσό του τέλους για αντίγραφα του φακέλου της δικογραφίας (συμπεριλαμβανομένου του ηλεκτρονικού φακέλου) και η διαδικασία καταβολής του τέλους καθορίζονται με την απόφαση αριθ. 1368 της κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της 3ης Νοεμβρίου 2004, σχετικά με την έγκριση της περιγραφής της διαδικασίας για τον καθορισμό των τελών και των πληρωμών για αντίγραφα του υλικού ποινικών υποθέσεων και εγγράφων τους σε όργανα προδικαστικής έρευνας, εισαγγελίες και δικαστήρια, και για αντίγραφα διοικητικών και αστικών υποθέσεων και εγγράφων τους σε δικαστήρια.

Για την έκδοση, τη διόρθωση, την τροποποίηση ή την ακύρωση του ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου και τη σύνταξη δικαιολογητικών εγγράφων δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 650/2012, ο συμβολαιογράφος αμείβεται σύμφωνα με τις παραγράφους 16 και 30.6 έως 30.7 του καταλόγου αμοιβών (τιμών) συμβολαιογράφων για την εκτέλεση συμβολαιογραφικών πράξεων, τη σύνταξη σχεδίων δικαιοπρακτικών εγγράφων, την παροχή συμβουλευτικών και τεχνικών υπηρεσιών και την απαλλαγή από αυτές τις αμοιβές, όπως εγκρίθηκε με την απόφαση αριθ. 498 της κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της 28ης Ιουνίου 2023.

Έκδοση βεβαιώσεων δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1215/2012

Η βεβαίωση δυνάμει του άρθρου 53 του κανονισμού εκδίδεται από το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου. Η αίτηση για την εν λόγω βεβαίωση υποβάλλεται με βάση τη γενική διαδικασία, ταχυδρομικώς ή μέσω του συστήματος πληροφοριών των λιθουανικών δικαστηρίων LITEKO. Η αίτηση για την έκδοση βεβαίωσης δεν υπόκειται στην καταβολή παραβόλου. Η συγκεκριμένη αίτηση δεν αποτελεί νέα διαφορά. Επομένως, η βεβαίωση εκδίδεται στο τέλος της διαδικασίας και μετά την εξέταση της ουσίας της υπόθεσης, αφού η απόφαση καταστεί τελεσίδικη.

Οι βεβαιώσεις δυνάμει του άρθρου 60 του κανονισμού εκδίδονται ύστερα από αίτηση προσώπου από:

1. τον/τη συμβολαιογράφο που εξέδωσε την πρωτότυπη πράξη. Για την έκδοση των εν λόγω βεβαιώσεων καταβάλλεται αμοιβή συμβολαιογράφου·
2. το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση με την οποία εγκρίθηκε ο συμβιβασμός. Η αίτηση για την εν λόγω βεβαίωση υποβάλλεται με βάση τη γενική διαδικασία, ταχυδρομικώς ή μέσω του συστήματος πληροφοριών των λιθουανικών δικαστηρίων LITEKO. Η αίτηση για την έκδοση βεβαίωσης δεν υπόκειται στην καταβολή παραβόλου. Η εν λόγω αίτηση δεν αποτελεί νέα διαφορά. Επομένως, η βεβαίωση εκδίδεται στο τέλος της διαδικασίας και μετά την εξέταση της ουσίας της υπόθεσης.

Έκδοση βεβαιώσεων δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 606/2013

Οι αιτήσεις για βεβαιώσεις που εκδίδονται δυνάμει των άρθρων 5 και 14 του κανονισμού υποβάλλονται με βάση τη γενική διαδικασία, ταχυδρομικώς ή μέσω του συστήματος πληροφοριών των λιθουανικών δικαστηρίων LITEKO. Η αίτηση για την έκδοση βεβαίωσης δεν υπόκειται στην καταβολή παραβόλου. Η εν λόγω αίτηση δεν αποτελεί νέα διαφορά. Επομένως, η βεβαίωση εκδίδεται στο τέλος της διαδικασίας και μετά την εξέταση της ουσίας της υπόθεσης.

Έκδοση βεβαιώσεων δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1103

Οι αιτήσεις για βεβαιώσεις που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 45 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού υποβάλλονται με βάση τη γενική διαδικασία, ταχυδρομικώς ή μέσω του συστήματος πληροφοριών των λιθουανικών δικαστηρίων LITEKO. Η αίτηση για την έκδοση βεβαίωσης δεν υπόκειται στην καταβολή παραβόλου. Η εν λόγω αίτηση δεν αποτελεί νέα διαφορά. Επομένως, η βεβαίωση εκδίδεται στο τέλος της διαδικασίας και μετά την εξέταση της ουσίας της υπόθεσης.

Έκδοση βεβαιώσεων δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1104

Οι αιτήσεις για βεβαιώσεις που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 45 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού υποβάλλονται με βάση τη γενική διαδικασία, ταχυδρομικώς ή μέσω του συστήματος πληροφοριών των λιθουανικών δικαστηρίων LITEKO. Η αίτηση για την έκδοση βεβαίωσης δεν υπόκειται στην καταβολή

παραβόλου. Η εν λόγω αίτηση δεν αποτελεί νέα διαφορά. Επομένως, η βεβαίωση εκδίδεται στο τέλος της διαδικασίας και μετά την εξέταση της ουσίας της υπόθεσης.

Έκδοση βεβαιώσεων δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1111

Η αίτηση για βεβαιώσεις με βάση τον κανονισμό υποβάλλονται με βάση τη γενική διαδικασία, ταχυδρομικώς ή μέσω του συστήματος πληροφοριών των λιθουανικών δικαστηρίων LITEKO. Η αίτηση για την έκδοση βεβαίωσης δεν υπόκειται στην καταβολή παραβόλου. Η εν λόγω αίτηση δεν αποτελεί νέα διαφορά. Επομένως, η βεβαίωση εκδίδεται στο τέλος της διαδικασίας και μετά την εξέταση της ουσίας της υπόθεσης.

Κανονισμός (ΕΕ) 2015/848 περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας (αναδιατύπωση)

Η αναγγελία των απαιτήσεων των πιστωτών με βάση τους νόμους για την αφερεγγυότητα νομικών προσώπων της Δημοκρατίας της Λιθουανίας (άρθρο 41) και για την πτώχευση φυσικών προσώπων της Δημοκρατίας της Λιθουανίας (άρθρο 23) δεν υπόκεινται σε φορολόγηση.

Η δικαστική απόφαση με την οποία εγκρίνονται ή απορρίπτονται απαιτήσεις των πιστωτών μπορεί να προσβληθεί με την άσκηση έκτακτου ενδίκου μέσου, σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία (το ατομικό ένδικο μέσο υπόκειται σε παράβολο με βάση το άρθρο 80 παράγραφος 2 του κώδικα πολιτικής δικονομίας).

Η επικοινωνία μεταξύ φυσικών ή νομικών προσώπων ή των εκπροσώπων τους με τις κεντρικές αρχές απαλλάσσεται από την καταβολή παραβόλου με βάση τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 4/2009 (με εξαίρεση την είσπραξη εσόδων για το ευεργέτημα της πενίας σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στον νόμο για το ευεργέτημα της πενίας με την εγγύηση του Δημοσίου της Δημοκρατίας της Λιθουανίας).

Η επικοινωνία (υποβολή αιτημάτων κ.λπ.) με τις κεντρικές αρχές απαλλάσσεται από την καταβολή παραβόλου με βάση τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1111.

Επικοινωνία (υποβολή αιτημάτων κ.λπ.) με τις κεντρικές αρχές σύμφωνα με το κεφάλαιο IV της οδηγίας 2003/8/ΕΚ.

Δεν ισχύουν τέλη για την υποβολή αιτήσεων στην αρμόδια αρχή (την Υπηρεσία Ευεργετήματος της Πενίας με την Εγγύηση του Δημοσίου), αλλά ενδέχεται να χρειαστεί να καλυφτεί το επακόλουθο κόστος της διερμηνείας, της αίτησης για το ευεργέτημα της πενίας και των πράξεων που αποδεικνύουν το δικαίωμα ενός προσώπου να λάβει το ευεργέτημα της πενίας κ.λπ. σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στον νόμο για το ευεργέτημα της πενίας με την εγγύηση του Δημοσίου της Δημοκρατίας της Λιθουανίας.

5. Μέθοδοι ηλεκτρονικής πληρωμής

Στο πλαίσιο της εφαρμογής του κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, από την 1η Ιανουαρίου 2016 η Λιθουανία έχει προσχωρήσει στον ενιαίο χώρο πληρωμών σε ευρώ (SEPA) για τις μεταφορές πίστωσης και τις άμεσες χρεώσεις.

Παράβολα, πρόστιμα που επιβάλλονται από το δικαστήριο, έξοδα του δευτεροβάθμιου ευεργετήματος της πενίας και έξοδα της διαδικασίας που καταβάλλονται στο κράτος είναι δυνατόν:

1. Να καταβληθούν με τραπεζική μεταφορά στους λογαριασμούς είσπραξης εσόδων του προϋπολογισμού της Κρατικής Φορολογικής Επιθεώρησης του Υπουργείου Οικονομικών που διατηρούνται σε διαφορετικές τράπεζες. Οι αριθμοί λογαριασμών της Κρατικής Φορολογικής Επιθεώρησης διατίθενται [ΕΔΩ](#).
2. Να καταβληθούν διαδικτυακά μέσω της ιστοσελίδας e.teismas.lt. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι αν τα διαδικαστικά έγγραφα και τα παραρτήματά τους υποβάλλονται στο δικαστήριο μόνο με ηλεκτρονικά μέσα, και αν το πρόσωπο που υποβάλλει το δικόγραφο έχει ζητήσει να λαμβάνει τα διαδικαστικά έγγραφα μόνο με τα εν λόγω μέσα, καταβάλλεται το 75 % του ποσού του παραβόλου που καταβάλλεται για το συγκεκριμένο διαδικαστικό έγγραφο.

Όταν η πληρωμή εκτελείται με τραπεζική μεταφορά στους λογαριασμούς είσπραξης εσόδων του προϋπολογισμού της Κρατικής Φορολογικής Επιθεώρησης του Υπουργείου Οικονομικών, τα άτομα έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν τη μέθοδο πληρωμής που έχουν στη διάθεσή τους και τους εξυπηρετεί.

Η διαθεσιμότητα μεθόδων πληρωμής προωθείται επίσης με το κίνητρο για καταβολή του 75 % του ποσού του

παραβόλου που καταβάλλεται για το συγκεκριμένο διαδικαστικό έγγραφο, όταν τα διαδικαστικά έγγραφα και τα παραρτήματά τους κατατίθενται μόνο με ηλεκτρονικά μέσα, με αποτέλεσμα να μειώνεται η χρήση πληρωμών με μετρητά.

6. Κοινοποίηση σχετικά με την πρώιμη χρήση του αποκεντρωμένου συστήματος ΤΠ

Δεν προβλέπεται η έναρξη χρήσης του αποκεντρωμένου συστήματος ΤΠ πριν από τις προθεσμίες που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2023/2844.

7. Κοινοποίηση σχετικά με την πρώιμη χρήση βιντεοδιάσκεψης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις

Δεν υπάρχουν σχέδια για την εφαρμογή του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2023/2844 πριν από την 1η Μαΐου 2025.

8. Κοινοποίηση σχετικά με την πρώιμη χρήση βιντεοδιάσκεψης σε ποινικές υποθέσεις

Δεν υπάρχουν σχέδια για την εφαρμογή του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2023/2844 πριν από την 1η Μαΐου 2025.

■ Τελευταία επικαιροποίηση: 17/04/2026

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.